

૧૨ માત્રમ્

રસીલી વાર્તા

યાન

જ્ઞાન ઉપદેશ.

ગ્વે પ્રાગ્જ્ઞાન ઉરનાર

જેકીશનદામ નાથુભાઈ

--- ફોન નંબર ---

સવત ૧૯૬૫

મને ૧૯૦૯

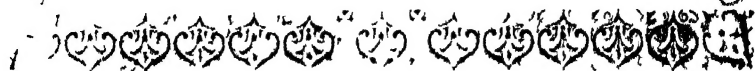
આવૃત્તિ પહેલી

પ્રત ૧૦૦૦

ધી "રોડ" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ

ભાગાતળાવ મુગ્ધ

કીમત આનો અડધા

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

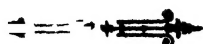
[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૪૪૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ રસાલ પાત્ર

વિષય ૬-૩

પ્રસ્તાવના

સર્વે દેશ પરદેશના સદગૃહસ્થોને અરજ્ય છે જે, આ ચોપડી હમે હમારી અદના શકતીથી રચી આપના સમક્ષ રજુકરી છે તેમાં એટલુજ માત્ર સમજવાનું છે કે ખરાબ સોબતથી ને ખરાબ ટેવથી કેવા ગેરફાયદા થાય છે તે જણાવ્યું છે, માટે બધુઓ ભુલચુક થઇ હોયતે માફ કરી બીજી આવૃત્તી છપાતા પહેલાં હમને હમારી ભુલ ચુક થઇ હોય તે બતાવવાની કૃપા કરશેજી

જેકીશનદાશ નાથુભાઈ સુરત.

સુચના

તમામ દેશ પરદેશના ગૃહસ્થોને તેમજ બુકસેલરોને માલમ થાયજે આ હમારી પ્રસીદ્ધ કરેલી ચોપડી નામે રમીલી વાર્તા કરીને છે. તે આપને છુટક તેમજ જથ્થાબંધ રોકડી કીમતે મલશે જથ્થાબંધ લેનારને કમીશન આપવામાં આવશે બહાર ગામથી છુટક મંગાવનારે ફોસ્ટની ટીકીટ પૈસા ૩ ની માંગણવાથી હમે તેમના ટેકાણા મુજબ મોકલી આપીશું

લી: જેકીશનદાશ નાથુભાઈ

૬૦ બેગમપુરા ખાગડોરી સુરત

रसीली वार्ता याने ज्ञान उपदेश.

પ્રકરણ ૧ લું.

ହେଉଥିଲା ।

પરમેશ્વર । મહેશ્વરી આરત કરુ શુ આ કામ,

માત્ર પ્રભુ પાપ દગીને કુદ કરાવશે આ કામ

વીરજીવીજ વાવ છે તાનુ મોટું કામ,

પ્રવાસી ગણકે આ નરશુ કામ

[illegible]

દાહરે.

આહ તાર તે નવ તહેવર- મુરતમા છે ખાસ,

ગોળ આંખમાં પાંચા લોકો વળી મહાપાતકરે ખાસ

મુદ્રપાત્ર : ગ્રીને ક્ષેત્ર-જાણે ઇંગ્લીશ મેન,

૨ પ્રિયાજીને માને છે-જાણે સ્વર્ગનું માન

પ્રિય વાચક બાપુઓ હમણા આપણી આરસીલી વાર્તાની શરૂઆત હમણા ન કરતા સમય અનુસાર આગળ ચલાવીશું, પણ પ્રિય વહાણા બાપુઓ આગકાલ આ કળીયુગના સમયમાં, આ

કાની દુનિયામાં કેવી કેવી અણુધટ્ટી ચીજો ઉંચ કામમાં બને છે તેનો એક પ્રત્યક્ષ દાખલો દુકામાં આપણી સમક્ષ રજુ કરે છે તે એ કે, લાઘવો એક સમયને વિશે હું આપણા નામીયા સુરતના પ્રસિધ્ધ ઝાંપાખજાર આગળથી પસાર થતો હતો તેવામાજ એક નવું કૌતક દીડું તે એકે, લાઘવો મે એક મારીજ પીછાનના એક ખાનગી પ્રાદર્યને પીકામાં બેઠી મધ્યપાન કરતા જો-યો તે જોનાજ મને ખંદ ઉપજે છે કે, જ્યારે આવી ઉંચ કામો મા આવા અન વટના કામો થશે તો પૃથ્વીના અત જલદી આવી જશે માટે પ્રિય લાઘવો આપણી ફરેક ફરેક ન્યાતિ તથા પચ મેળવી સખતમાં સખત ત્રાયજ વડવા ક જોવી કરીને આપણી ઉંચ કામોમાં અવા અનવટના રતા રૂપા થતા કામો અટક, ને આપણા પવિત્ર ધર્મને વચારેન વચરે કિનારા મને મ'પુઓ ! મધ્યપાનથી ત્યા હોસા ડંનાવી કરા ગેન્દ્રાયજ વાય છે ત નીચે મુજબ છે

દાહરો.

મધ્યપાન કરજે જે ધણી, જનને નડને દાર,
મધ્યપાન જુગી ચીજ છે થાશે જગમાં શીટકાર
હિસા કરજે જે ધણી, પામરો દુઃખ અપાર,
હિસાવીજ ભોગવજે, દુઃખ અપર પાર

પ્રિય વાચક મ'પુઓ તમે આપણી ચીલી વાર્તાનો આરભ કરીએ છીએ તે આવી રીતે કે, મ'પુઓ આપણે આપણામાં અભિમાન નહિ રાખતા, પેસાનો ગય નહિ કરી, આપણા ન્યદેશી લાઘવોનું ભવું કરી જતી અભિમાન નહિ રાખતા આપણાં સ્વદેશી લાઘવોને તમે માર્ગે દોરવી નકારી, કુટેવ છોડાવવી એજ સૌથી બિનમ છે મ'પુઓ ! અભિમાનમાં ને ખરબ કુટેવથી પેસાની તેમજ ઇજ્જતની કેવી ખરાબી થાય છે, તેનો એક દુકામાં

દાખલો, આપ દીકરાની હકીકત વિશે આપની સમક્ષમાં રજુ કરું છું પછી બધુઓ ! આપણે આપણી આ રસીલી વાર્તા પ્રમાણે ઇંગ્લીશ દબમાં (આપનું નામ ફાધર તરીકે તેમજ ઓકરાનું નામ સન તરીકે ઓળખાવીશું)

પ્રકરણ બીજું.

ફાધર—માઘ ડીયર સન તે તારી નાની ઉમ્મરમાં મેટ્રિકની પરીક્ષા પહેલાં નંબરે પસાર કરી માટે મારા વ્હાલા બેટા હું આજે તારે માટે નવીજ ફેશનનું કોટનું કપડું તેમજ આ ફેન્સી છત્રી ત્યાં સુઝ સાવ્યો છું તે લે ને ખુશી થા

સન—પ્લીઝ માઘ ડીયર ફાધર—આઘ થે કયુ—લાવો. લખને જોતાજ (ચોકીને) પિતાજી આતો વિલાયતી માલ છે એને શું કર જવો, જવો એને જલદીથી ફેકી દો મારે એનું કંઈ કામ નથી

ફાધર—માઘ ડીયર સન ત્યારે તને શું જમએ છે ? તે બોલ મારા વ્હાલા બેટા બોલ

સન—પ્લીઝ માઘ ડીયર ફાધર, આઈ ડોન્ટ વોન્ટ ઇંગ્લીશ ચુડઝ, પિતાજી મારેતો હાલમા નવીજ નીકળેલી દેશી મીલોનું કાપડ જમએ છે

ફાધર—માઘ ડીયર સન, તું ઘણોજ ભુને છે દેશી મીલોમા કાપડ ઘણુંજ મોઘું મળે છે.

સન—પ્લીઝ માઘ ડીયર ફાધર—તમે ઘણુંજ ભુલો છે. પિતાજી વિલાયતી કાપડ કરતા દેશી મીલોના કાપડની મેં મારી ખાત્રીથી તપાસ કરી છે. માટે પિતાજી, મારો રકુલે જવાનો કોટ ફાટી ગયો છે, માટે આપણે જરાપણુ ટીલ નહિ કરતાં આજે ચાલો, આપણે દેશી મીલમા જઈ કાપડ લઈ આવીએ.

ફાધર—માધ ડીયર સન, રામાને કહે કે ગાડી લાવે ને મહેતા છની પંસેથી ૩૧૦ ૧૦૦) ખર્ચ ખાતે લખાવીને લઈ લે.

સન—પ્લીઝ માધ ડીયર ફાધર, આટલા બધા રૂપીઆ લેવાનું શું કામ છે! પણ આલો લઈ લઈ છું. વધરો તો ક્યાં નાશી જવાના છે. રામા, ગાડી લાવ.

ફાધર —માઈ ડીયર સન કોટ પહેરી લે. (રામા ગાડી લાવે છે.)

બાપ દીકરા ગાડીમાં બેસી જાય છે. ને થોડી વારમાં “દેશી મિલ” આવી પહોંચતાંજ (રામાને કહે છે. રામા ગાડી સામી લાઇન માં બાબુ ઉપર ઉભીરાખ).

ફાધર એન્ડ સન—મીલના કમ્પાઉન્ડમાં જઇને પુછે છે, વૅર ઇઝ મીલ મેનેજર

મેનેજર—વેલકમ માધ ડીયર સર, આઇ થેન્ક યુ.

ફાધર—માઈ ડીયર સન તારે જેવું કાપડ જોઇએ તે મંગાવ, એવણુ આ મીલના મેનેજર છે.

સન—માધ ડીયર સર બ્લેક એન્ડ ગ્રીન કલરનું સાફ વુલન કાપડ મંગાવો, અરે પણ મેનેજર સાહેબ સાથે સાથે, ગજાકાક તથા ધોતીઆના જોટા મંગાવજો.

મેનેજર—(કાપડ મંગાવીને કહેછે)લોજ આ કાપડ બધુંજ સાફ છે, તેમજ ટકાઉમાં મજબુત છે.

ફાધર—યસ સર વેરી વેલ, આ બ્લેક કલરના આખા તાકા નો શું બાવ છે.

મેનેજર—મહેરબાન આ બ્લેક કલરનો તાકા ૨૧૧ વારનો છે તેના તમોને ૪૩) રૂપીઆ પડશે.

કાધર—શેઠ બાવમા કાઠ કેરફાર હોય તો કાઠી નાખો, હમો
 ૬૨ વખતે તમારે ત્યાંથી માવ ખરીદશું

મેનેજર—હીયર ઇઝ ડન રેઈટ

સન—પલીઝ માઈ હીયર કાધર મેનેજર સાહેબ કહેછે હીકન્
 કહે છે

કાધર—મેહેરબાન આ ગજકાક ત્યા ધાતીઆનો શું લાવ
 છે

મેનેજર—શેઠ ગજકાકના એક ડઝનના ત્રણ રૂપીઆ પડશે
 ને, ધાતીઆના બેટા એકના બે રૂપીઆ પડશે

કાધર—મેનેજર સાહેબ, આ ૧૦ લેક કલરનો તુલન તાકો ત્યા,
 એક ડઝન ગજકાક ને પાચ બેટા ધાતીઆના આપી, ખીસ કરી
 આપો

મેનેજર—શેઠ આંકડો લોને રૂ. ૫૬) આપો

કાધર—(તરતળ ઇપન રૂપીઆ ગણી આપે છે)તે મેનેજરને
 કહેછે સાહેબ હમો રળ લઈશું (ખુરશીપરથી ઉઠે છે) ગુડ બાય
 સર

સન—રામા જલદીથી ગાડી ધર તરફ હાંક આપણને ધણો
 વખત થઈ ગયો

કાધર—અરે રામા ગાડી કણુપીઠ બજાર તરફથી હાંકજે મારે
 ત્યાં સેજ કામ છે.

સન—(મનમા કહેછે પિતાજીને વલી હાલમાં કણુપીઠ બજાર
 માં શું કામ છે)

કાધર—રામા ગાડી સેજ વાર અહીઆ ઉભી રાખ.

(રામા ગાડી ઉભી રાખે છે)

સન—પ્લીઝ માઇ ડીયર ફાધર અહીં આ ગાડી ઉભી રાખવાનું શુ કામ છે

ફાધર—માઇ ડીયર સન હોરમસજી પારસીની દુકાનેથી બ્રાન્ડીની બાટલી લેવાનો વીચાર છે, સમજ્યો મારા વહાલા બેટા

સન—પ્લીઝ માઇ ડીયર ફાધર. (ચોડીને ગુસ્સાથી) અરે આ તમે શુ બોલો છો, બ્રાન્ડી અરે શુ બ્રાન્ડીનું નામ દેતા પણ નથી શરમાતા આપણી પવિત્ર ઊંચ કોમમા જ્યારે બ્રાન્ડી વપરાશે તો પછી દુનીઆનો અત જલદીથી આવે તેમા શુ નવાઇ, ને આ ગરીબ બીચારી ધરતી માતા પણ કેમ ભરે ઝીલશે, ઓ પ્રભુ તુ એમને આવા બદકામથી દુર રાખનાર છે

ફાધર—ડાન્ટ સ્પીક આ સીંગલ વર્ડ એન્ડ ગેટ અવે. તુ મને શીખામણુ દે છે. બ્રાન્ડીનું ના કહે છે તો, જ મારે તારું કામ પણ નથી

સન—પિતાજી અરે ઓ જીતી આપે આધલા થયેલા પિતાજી આ તમે શુ બોલો છો, તેનું તમને જ્ઞાન છે અરે ઓ પૈસાના અબીમાનમા પુલાર્ધ ગયેલા પિતાજી વિચારો વિચારો તમારા જેવા ઉચ કોમમા, માબાપને પેટે જન્મીને માની કુખને એજ લગાડના રને હજારો વાર ધીકકાર છે શીટકાર છે એના કરતા તો તમારી માની પેટે તમે જન્મથી પત્થર જન્મ્યા હોત તો ઠીક થાત, કે મારા જેવાનો પણ તમારે ત્યા જન્મ નહી થાત. ઓ પ્રભુ તુ સૌની લાજ રાખનાર છે.

ફાધર—જેટ આઉટ રાસકલ (તમારો મારીને) મારે તારી શીખામણુ નથી જોઈતી.

સન—હલે તમે મને મારો, અરે પણ અદ રાખજો કે પૈસા ને, અબીમાન કોઈનું રહ્યું નથી તેમ રહેવાનું પણ નથી પિતાજી

આ વખતના આ મારા ઝેર જેવા શબ્દો પાદ રાખજો તમે મારા બાપ છે તો બ લે પણ તમારા જેવું કામ કરનારને એકવાર શું પણ હજારો વાર ધીકકાર છે બલે તમે ચહાય તે કરે મારાથી એવું અણપદ્ધત કામ પણ કદી થયું નથી, ને પરમેશ્વર કરશે તો થનાર પણ નથી.

(સન ગાડી છોડી ચાલ્યો જાય છે.)

સન—(મનમા એકતો) ખરેખર દેશી મીલોના માલની તપાસ બરાબર મે કરી છે માટે જ્યાંસુધી નોકરી નહી મલે ત્યાંસુધી હું મારા દેશીબાઈઓને દેશી માલજ વાપરવાની ભલામણ કરીશ ને મારાથી બનશે ત્યાંસુધી માગ દેશ બાધવોને સારી સી-બાઇ પણ આપીને સારે મારગે દોરવીશ ઇશ્વર મને આ કામમા ફતેહ અપાવશે ને મારા દેશી બધુઓના હૃદયમા દેશની લાગણી વીજ્ઞાતીક રૂપે આવે ને સોના ખ્યાન સ્વદેશનુ ભલુ કરવુ એવ. થાય એવી મારી માગણી તે પરમકૃપાલુ પરમેશ્વર પુરી કરી આપનાર છે

ફાધર—ચાલ પીડા મઈ (મનમા કહીને,) હોરમસજીની દુકાને આવે છે ને કહે છે ઓહ મીસ્તર હોરમસજી આરયુકવાઇટવેલ.

હોરમસજી—ઓ યસમાઈ ડીયર સર આઇએમ વેરી ગ્લેડ હુ સી યુ, કેમ સાહેબ શુ હુકમ છે

ફાધર—સાહેબ આન્ડીની આટલી અરધો ડઝન આપો, શેઠ હવે આપણેતો આજથી ખાઇપીને મોજ ગડાવવી એજ ઠીક છે.

હોરમસજી—કેમ શેઠસાહેબ આજતો કંઈ બહુ બિદાર દીલના થઈ ગયલા દેખાવ છોને.

ફાધર—મરે શું કહુ મારા શેઠ, પેલો આજકાલનો રાંડનો મારો છોકરો મારાથી લઢીને આપ્યો ગયો, તેથી હવે આપણેતો વેપાર બંધ કરીને મોજમજ કરીશું કે બસ બેડોપાર.

પ્રિય વાંચક બંધુઓ હવે આપણે. ફાધરનું નામ નહીં આપતા આપણે આ જણીતા ગૃહસ્થનું નામ શેઠ આપીશું.

પ્રકરણ ૩૯.

ઠાહરો.

શેઠ વેપાર બંધ કરીને, કરવા માંડી 'ધમાલ રંડી' બાજના શોખમાં, ગુમાવ્યા ધનમાલ. અબીમાનમાં કુલાઇને, ગુમાવી ઈજ્જત અપાર, પોલીશમાં પકડાઇને, દુખ પામે અપાર.

શેઠ આંડી લઇને તરતજ ગાડીમા ઘેર જઇને મહેતાઓને ર-જા આપી વેપાર બંધ કર્યો, ફક્ત નોકરને ત્યાં ગાડીવાલાને રાખ્યા પછી થોડા દિવસમાં તો શેઠ રડીબાજીમા પછસા ગુમાવવા માગ્યાં (શેઠ ચતરા નાયકણીને ઘેર જાય છે)

ચતરા—આશ્રમે શેઠજી આપકા મેરેપર બહોત અહેસાન હુવા.

શેઠ—હા પ્યારી મગરઆજતો દીલ બહોત રંજમે હે, ઇસ ખાસ્તે તુ સીતારકી સાથ એક અઝા ગાનામા.

ચતરા—(શીતાર નીકાલીને ગાયન ગાય છે તેથી શેઠ ખુશ થાયછે)

શેઠ—બસ અમ પ્યારી બહોત હુવા અમ ગાના બંધ કર મેં બહોત ખુશ હુવા હું, ઇસ લીયે મેં એ રપ) રૂપીએ શીર હાલ દેતા હું.

ચતરા—લઇયે શેઠજી મેં બહોત ખુશ હું મગર પ્યારે મુમ મેરા મકાનમેં હમેશાં રહોતો આપકા બહોત મેરેપર હેસાન હોયમા.

શેઠ—હા પ્યારી તેરી એસી ખુશી હે તો મે અખજ મેરે મ-
કાનપઝ જાંકે ? સખ નોકર ચ કરક પગાર દે કે રમ દેના હુ, ને
મેરે ધગકા તમામ અસખાખ બોર જર એવરાત લીયાતા હુ
ચતરા—હા પ્યારે એ બહોત અઘી ખાન નુમને સોચી હે (શેઠ
ધેર જવાની રત લેકરને ઘેર જાય છે)

શેઠ—અવ્યા રામા અહી આવ લે આ તારો દોઢ મહિનાનો
પગાર ખાકા છે ને લેકર લે ને આજથી તુ તારે ગમે ત્યા નોકરી
રજે [રામો શેઠની પાસેથી ૩૧ ૧૨ લે છે]

શેઠ તરતજ ગાડાવાલાને બોલાવીને પોતીકા ઘરનો તમામ
સામાન ભરાવીને ચતરાને ત્યા લઇ જાય છે

ચતરા—લીજીયે. શેઠજી એ ત્રીજેરીકીચાવી લોકે તુમારા સખ
જર અંબર ત્રીજેરીમે રખવે

શેઠ—હા પ્યારી લાઇયે ત્રીજેરીકીચાવી?

ચતરા—(ત્રીજેરીની ચાવી આપીને) લીજીયે શેઠજી, અખતો
એ મકાન મેરા નહી મગર તુમારાઈ હે

(શેઠ પોતીકા તમામ માલ તથા દાગીના ત્રીજેરીમા ભરીને
જાય કરી ચાવી ચતરાને આપે છે)

પ્યારી અખતો અપન શાય રહકે બહોત એશ આરામ
કરેંગે, કયુ ?

ચતરા—હા પ્યારે? અખતો હમ તુમશખ એક હે મગર પ્યારે?
તુમ કલ જાકે ચોક મેરે મેરે વાસ્તે દશ ગજ મજલીન લીયાદો

શેઠ—પ્યારી બેફીકર રહે, મે કલ જાકે જર લેઆઉ ગા

ચતરા—(મનમા) મુવા કેશા ખુશ હો ગયા. મગર જાનતા નહીં
કે એ શોનેકે ચીડીયા કેઇ દીન મેરામ શાલા ખનાયગી

શેઠ—પ્યારી આજતો અપન ભાડુતી ગાડીમે બેઠકે કુમસકી હવા ખાનેકે જાએગે કયુ પ્યારી

(ચતરાનો બરાબર જવાબ ન મળવાથી)

શેઠ—કયુ પ્યારી જવાબ નહિ દેતી ? કયા કુંજ મીનજ હી-કાણે હેં યા નહિ

[ચતરાનો ફરેજ શેઠના પાચસાત દિવસ રહ્યા પછી]

ચતરા—કયા કહુ શેઠજી મેરેમે શરમ કે લીંચે કુચ્છ બોલા જતા નહિ, મગર કયા કહુ તુમ બહોત જુજ રહે હો. તો મેરેમે કુચ્છ તુમાગ ઇનકાર હો નહિ શકના, લો જમ મેરે પ્યારે મુનો, મેરાતો અખ દો ચાર પાચ ગેજમે અજમેર જાનેકા મરાદા હોતા હય, ઇસ ખાસ્તે તુમ મહેરબાની કરકે દો તીન મહિને તુમ તમારે મકાનપર જાકે રહેતો અચ્છી ખાત હે

શેઠ—કયુ પ્યારી? તુ એ કયાખત કરતી હે, મેરીતો જરાખી સમજ મે એ ખાત નહી આતી, મેતો યહામ રહુંગા, મેતો હરગીઝ યહાસે ન જાઉગા

ચતરા—(ગુસ્સાથી) કયા તેરા બાવાકા મકાન હે કે યહાસે ન જાયગા નહીં તો અખી પુલીસકો ખુલવાકે જેલમે બીજવા દુગી, ખુદાકે વાસ્તે ઇજ્જત મે મુબાઇકી ચોપાટીકી હવા ખાને જા, નહીં તો પસ્તાયગા

શેઠ—લાજમ મેરા તમામ જર એવર ? મે નહી જાનતાથા કે તું એસી બેવફા રંડી નીકળેગી મગર તુ તો બડી બેવફા રંડી નીકલી ખુદાકે ધરકી તેરે મો પર નાલત હે

(શેઠ પૈસા માગવાથી)

ચતરા—પોલીસ પોલીસ, એમુવા મેરે ધરમે અંકર ચોરી કરતાહે.

(પોલીસ આવે છે ને શેઠને પકડે છે)

શેઠ—અરે પોલીસ સાહેબ હુ કંઈ ચોર નથી આરોઝ મારો માલ નથી આપની.

પોલીસ—અમે સાહે, ચલતા હય તો ચલ, નહિતો બીરીયા નીખાના પડેગી. 'એ બીચારી ચોરતકુ બદલામ કરતા હય, હમને હમારી નજરસે ઉસીકે મકાનમે' ચોરીકરતા દેખા હય.

(પોલીસ શેઠને કોલ્લામાં લેઇ જાય છે.)

મેજસ્ટ્રેટ સાહેબ આગત કામ નીકલતા શેઠનો કંઈ પુરાવો નહિ હોવાથી કરમ સંજોગે ત્રણ માસ સખત કેદની સજા થાય છે સાખી.

કુટેવથી સપડાય છે, ન.ના મોટા જન

કુટેવથી જથાય છે માલની ખરાબીજન

પ્રીય વાંચક બંધુઓ, હવે આપણે અહીંયા થોડીક સમય અનુસાર સન વીશેની વાતો ચલાવીએ છીએ. પણ બંધુઓ હવેથી સનનું નામ નહીં આપતાં મનહરલાલ નામ આપીશું.

પ્રકરણ ૪થું

દાહરો.

મનહરલાલ સુધયો હવે, પામ્યો સુખ અપાર

નોકરી છેડીને નીસયો, કરવા માંડ્યો વેપાર

વેપાર કરીને સુખ મેળવ્યુ, પામ્યો ધનને માલ

પરમેશ્વરની મહેરથી, કંઈ કરી ન શક્યો કાલ

મનહરલાલે બાપથી જીદા પડીને ત્રણ ચાર દીવસ સુધી બાપણુ કરવાનુ કામ ચાલુ રાખ્યુ, પછી તેને એક વેપારીની દુકાને મહીના નો ૧૫) ૩પીઆ પમાર નાકો કરીને તેની દુકાન પર રહ્યો.

ને થોડા મહીના શેઠને ત્યાં નોકરી કરવાથી શેઠને તેનો ધણો ઇતિ-બાર આવવાથી તેને તેની લાયકાત મુજબ તેના પમારમાં વધારો

કરી, દર માસે રૂ. ૩૫)નો પગાર કરી આપ્યો મનહરલાલે ત્રણ વરસ શેઠને ત્યાં નોકરી કરી, તેથી તે વેપારી વર્ગમાં જાણીતો થઈ વેપારમાં ધણોજ હોંશીયાર થયો તેથી તેને શેઠને ત્યાંની નોકરી છોડી દીધી, ને તરતજ થોડા દિવસમાં દેસી માલની દુકાન ખોલી ને ઇશ્વર કૃપાથી તેની ઇજ્જત વધી, તેથી તેને લગ્ન કરી ધર સંસાર માડ્યોને થોડા વરસમાં તેને ત્યાં પુત્ર પ્રસવ્યો, તેથી તે ધણોજ ખુશી થયો ને ઇશ્વરનો ઉપકાર માનવા લાગ્યો (વાંચક મનહરલાલની સ્ત્રીનું નામ પ્રેમકલા હતું,

પ્રેમકલા—પ્રાણનાથ આજે તમે આપણા કીશોરને સારૂ દાગી ના બનાવવા સારૂ, સોનું તથા કાનમાં વીટલી ધાલવા સારૂ મોતી લઈ આવજો

મનહરલાલ—પ્રિયા આપણે ખોટી શોભા બતાવવાને સારૂ એવો ખર્ચ કરવો નથી

પ્રેમકલા—પ્રાણનાથ આપણી ન્યાતના સઘળા છોકરાઓને હાથે, દરરોજ કઢી તથા કાનમાં વીટલી પડી રહે છે તે શું તમે નથી જાણતા

મનહરલાલ—પ્રિયા તારી ધણીજ ભુલ છે એમાં ઉલટું આપણે નુકશાન છે,

પ્રેમકલા— કેમ પ્રાણનાથ એમાં વધી આપણે શું નુકશાન છે

મનહરલાલ—જો સાલસ તને વધી યાદ નથી આપણી શેરી માં પેલા જગનભાઈના છોકરાને તેનો મામો જમવાને તેડી ગયો હતો, ને ત્યાં તેની દાનત દાગીનાને સારૂ બગડવાથી તે, નીરદય મા-માણસે તેના દાગીના કાઢી, તે બીચારા બાળકને મારી નાખી ફેંકી દીધો હતો તેવલી શું તને ખબર

પ્રેમકથા—પ્રાણનાથ પછી તેનું શુ થયું

મનદરજાત્ર—પ્રિયા પાપ કામનું છુપું રહેતું નથી આખરે પણ તે પકડાયછે ને આખરે તે, પોતીકા કર્યા કર્મનો બદલો ભોગવે છે ને અતીશે દુઃખ પામે છે માટે પ્રિયા આપણે એવી શોભા નથી અતનાતી માટે આપણી ન્યાતમા કોઈ પણ છોકરાને દાગીના પહેરાવ નો આપણ ના, કહેતું નેઈએ કે આવા દુષ્ટ માણસના હૃદયમાં આપણા આગકા રહી પણ બુદ્ધે ચુકે જવા પામે નહી

પ્રેમકથા—પ્રાણનાથ તમાર કહેતું ખર છે માટે આપણે નો કીશારને રહી પાનું દાગીના પહેરાવના નહી

માનદરજાત્ર—ખરૂં પ્રીતા એમ કહીને તુમકા પહેરી બહાર કામને પર્થ જતા (પ્રિય વાચક તો જુઓ)આ માનદરજાત્ર દરેક વખત 'સમ કારના રૂઢ કળા' નથી જોડમા નથી વાહવાલ આ-લાવી નથી તો જોડા મા જોડમાના સરવે નુખ ભોગવી 'કાપત વરસાગી' ના - ૧૧૪૨ ને પરમદુષ્ટાનુ ભગવાનના ધામમાં ગયા

દોહરો

સંતા ર ગખગે જે ધણી સતોમે પામને નુખ

સતોસથીજ મેલવ્યુ હરી ચદ્રે નુખ

વીસરા રાખશે જે ધણી વીગરામે સન્ન દામ

નરસોદમહેતાએ નેલવ્યુ રીરાસન પ્રબુતુ ધામ

માટે પ્રિય વહાણા અધુઓ તમે તમારા આગકોને સાગ દે-ખાડવા સાડ એવી ખોટી સેલા અતજાવતા નહી ભાઈએ અજ-કાલ મોભા અતજાવવાને ધણા જણા પોતીકા આગકોને દાગીના પહેરાવે છે, ને આખરે તે કોઈ વખત કેવા પસ્તાય છે માટે તેમ

કરતાં શોભા નહીં બતલાવવવી એજ સઉથી ઉત્તમ છે, ખીલુ
ઓ તમે તમારી કુટેવથી મુક્ત થાવ ને તમારી પત્રીત્ર માતા-
કુખને જરા શ્રી એશ ન લગાડતા, બધુઓ તમે તમારી મા-
મુખીને દીપાવોને તેમની આપા લખ સર્વે વાને સુખ પામે,
હવે બરાબર ટેવથી કતા ફાયદા થાયછે તે આપણને લીજા પ્ર
કરણનો સાતપરની માલમ છે મટ મનુષ્યો જરા અભીમાન નહીં
કરતા સર્વેન બધુ સમાન ગણીને હવે દાન રાગે મારગે દોરવી
આપણે આપણા પરમકૃપાળુ પરમશ્રી સર્વદા પ્રેરના કરવી
માખી.

માયુ થય ન બુદ્ધ કા બુદ્ધ ન માનુ થાય

ગેર ન થય પાપાળ કૃપા માન ગેર થાય

મટ પ્રેય અનુઓ બાપર નાનેજ તીવ્ર છે મટે વધારે
નહીં કોઈના એટલું કોઈના કાળ ને મન તરી અરર એ કહે-
વન સર્વદા યાદ ગણો, અદાની નિમિત્તમા નર્વેને સમાન ગણી
ઉચ્ચ નીચ નહીં જોતા, પાપનુ અભીમાન નહીં રાખતા સર્વેને
એક સમાન ગણી, એક અપરી જડત એજ આપણી જીવની
સાર્થક છે

દેહહરે

અભીમાનને દુઃખન ગણો-માઠઆ ગંગાન ત્રિ સમાન

અભીમાન છુટી ચીજ છે-સમજે તમા સન્મન

અભીમાન ખેલ છે-નિસામીલની લાજ

અભીમાન ગુમરી છે-લઠાવીપતીની લાજ

માટે પ્રિય બહાવા બધુઓ આપણે આપણા ધર્મમા રહી હર
કોઈ ધર્મના કાર્યમાં ઉત્તેજન આપતુ ખીલુ માઠઆ ધર્મની નીદા કરવા
નહીં, ધર્મની નીદા કરનારને હવે રોવાયે ધીકાર છે આપણા આ
નામીયા સોખીલી મુગ્ધમાથી દરવરને હજારે રૂપીઆ દર તાડીમાં
જાય છે એ જાણતાજ મને ધણે ખંદ ઉપજે છે કે આપણી ખ-

રી કંમાંનના પદસા એવા અનઘટતા કામમાં વપરાય છે ને કારક છે, માટે બંધુઓ તેમ નહીં કરતાં આપણી ખરી કબુ પદસાને સારા માર્ગે ઉપયોગ કરવો એ સાચી વધારે સાચું બંધુઓ આ ખરાબ વ્યવસ્થા આપણા આ પવીલ દેહને તુટી થાય છે ને લોકોમાં તે શીટકારને પાલ છે, માટે જ્ઞાણ બલ હજુ પણ તમે એવી ખરાબ કુટેવથી મુક્ત થાવ ને તમારા દેહનું સારું ધર્યો બંધુઓ ખરાબ વ્યવસ્થામાં રહીને દેશનું સારું કરવા ધારસો તો તે સધળું કાગડ છે, અરે બંધુઓ તમે હજારો જૂથ દારૂતાડી પીવો છો તેમાંથી એક જથ્થો બતાવો કે, આપણા હીંદુ ધર્મના કોઈ પણ પુસ્તકમાં પીવાની હા કહી છે અરે બંધુઓ હીંદુ ધર્મમાં તો શુ પણ મુશ્કેલીમાન લાઘવોના તેમજ પારસીલાઈઓના ધર્મમાં પણ પીવાની હા પાડી નથી. ? માટે સરવે બંધુઓને જણાવવાનું એ કે ધર્મના પુસ્તકોમાં એવા અનઘટતા કામો ના લખ્યાં છતાં, જે માણસ એવા અનઘટતા કામમાં લાગ લાગ એવા કામને ઉત્તેજન આપે તેને હજારો વાર ધીકાર છે ને તેને આ લોકમાં તો શુ પણ પરલોકમાં ધણું જ દુઃખ વેઠવું પડે માટે સરવે વહાલા બંધુઓ દીવમાં જરા ખોટું લખાડતા નહીં ને એવા ખરાબ રસ્તા છોડી, સારા મારગે ચાલો એવી મારી તમોને ખાસ લક્ષ્યમણ છે લાઘવો ભુલચુક માફ કરસોજી.

હાહરો.

અદ્ય શક્તીથી મે રચી પ્રભુ સ્થાય કરજે મુજને
માફ કરજે મુજ વાકને એ છે મારી અરજ તુજને
સારું કરજે સરવનું આપજે સર્વેને મુખ
તારા તાબેદારની અરજ એ છે આપજે સર્વેને મુખ

સમાપ્ત.

- જાહેર ખર્ચ

વાંચો વાંચો વાં.

ને આપના મીત્ર મહત્વમાં વધારો
સાધુ તેજ માણુ અને માણુ તેજ વરુ

આવી મરી વાકાન પાછા આપવામા આવે છે કે જે
જનનુ, સાચુ ભવન મેળુનેરી તથા રૂપ
કીકેયર આન બનવા આપવામા આવે છે જે રૂપ ઉન્નતી
તથા રૂપ જનનની પાછા પાગ સાડીની ગળા નાડીઆ,
મજા રૂપનના પાછા પાગ કાટ પાટ ના વાંચો
‘મનમા, કીકેયર મીડી કાગરી, વિગત નમામ ર
ઉપરી, મુનેરી, મુનેરી જગાપર મવણ પાછા મનના
પર પરનું જ્યાન ના પાછા આવે છે અને પાછા પાન મર
જીકગએને, સાગરના સાગરની પાતના તથા રૂપની કીકે
કન્ની કમા પાતના પાન માટી પાછાવત ભાવ વાટ આપ
આપણ અકસાન નાગર નાગરી માત્રી થયે છે જે ગામ વાં
માન વિગ પાન વાંચો વાંચો

મનના રૂપના

૩

જરીરાજા. નાથુભાઈ જમનાદાસ

જમનાદાસ ખાગરોરી મુનેરી

